

Beginnen

Of je nu een beginnend of ervaren freinetwerker bent, je krijgt waarschijnlijk kinderen in je klas die gewoon geworden zijn aan een bepaalde manier van werken waar volgzaamheid, passiviteit, de leraar behagen, ... centraal staan. Je kan van hen niet vragen om ineens actief te zijn, voorstellen te doen, autonoom te zijn. Je begint met hen te respecteren zoals ze zijn, hen dan te begeleiden en leiden op hun nieuwe leerweg zodat het vertrouwen en de sereniteit geleidelijk groeit.

Een klein onthullend voorbeeld dat ik heb meegemaakt: het is de eerste schooldag, de kinderen zijn allemaal nieuw in mijn klas. Niemand schrijft over wat ik op het bord had geschreven. Waarom? Ik had gewoon vergeten hen te zeggen dat ze hun etui moeten openen en hun pen nemen! De weg naar autonomie zal lang duren...

Vrijheid wordt niet geïmproviseerd: beperkingen en regels zijn onmisbaar om ervoor te zorgen dat de vrijheid kan leven en zich ontwikkelen. De verantwoordelijkheid van de volwassene is essentieel: garant staan voor de wet en de rechten door altijd bescherming en emancipatie te verzekeren.

Als je te snel gaat met het installeren van persoonlijk werk, vrije keuze van activiteiten, zich vrij bewegen in het klaslokaal, zullen de kinderen verward zijn en niet aan het werk gaan.

Er zal snel onrust en lawaai komen en de kritiek van collega's* zal ook komen en, met hen, de angsten van de ouders. Vergeet niet het gebabbel aan de schoolpoort...

(*In Frankrijk werken de meeste freinetwerkers in een traditionele school, omringd door collega's met andere onderwijsvisies.)

Aarzel niet om een goede piloot te zijn bij de start en om gaandeweg copiloten toe te voegen volgens de mogelijkheden van de kinderen, totdat ze (bijna) allemaal je copiloten zijn. Zonder te vergeten dat sommigen hierin niet zullen slagen en je het hele jaar door nodig zullen hebben. En bovenal, wees altijd coherent, met daden die trouw zijn aan je woorden.

Cathérine Chabrun - Entrer dans la pédagogie Freinet, Libertalia, 2015

**"Om te beginnen, moet je beginnen
en je leert niet om te beginnen.
Om te beginnen heb je enkel moed nodig."**

Vladimir Jankelevich

Beginnen met een nieuwe groep, met onbekende kinderen, gaat nooit zonder angst, want het beroep van leraar is een beroep van het menselijke. Door je met hen te engageren in een proces van pedagogische, institutionele en materiële transformatie heb je een dynamiserend maar soms moeilijk pad gekozen. De kinderen en de groep evolueren naar autonomie door proefondervindelijk verkennen, door successen en terugval.

En het veranderen van je lessen betekent ook het veranderen van jezelf... Luisteren naar kinderen, hun rechten respecteren, de regels van het collectieve leven respecteren, het delen van jouw macht maar de oplettende bewaker blijven van de genomen beslissingen, een nieuwe organisatie van het leren installeren... soms gaat het om een wezenlijke aanpassing: dat was in mijn geval zo!

Je moet dus moed, doorzettingsvermogen en geduld tonen... Het creëren van een coöperatief leven en de instituties is een lang proces van opeenvolgende stappen, waarbij de leraar de controle over de gebeurtenissen moet behouden.